

Castell de Tagamanent

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Al cim del Turó de Tagamanent
Emplaçament A l'encreuament entre el GR-5 i la pista que puja de la Pedralba hi ha el Turó de Tagamanent.

Coordenades:

Latitud: 41.74756
Longitud: 2.29586
UTM Est (X): 441455
UTM Nord (Y): 4621988

Classificació

Número de fitxa 08276 - 23
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Caldria realitzar excavacions arqueològiques.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN
Data aprovació: dc., 20/04/1949 - 12:00
Número inventari 1790
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rbla Catalunya, 126. 08008 Barcelona

Fitxes associades:

[Santa Maria de Tagamanent](#)

[Església de Sant Martí](#)

[El Turó de Tagamanent](#)

Autoria de la fitxa

Anna M. Gómez

Data de registre de la fitxa:

ds., 17/03/2001 - 01:00

Descripció

Tan sols resten alguns basaments de murs, corresponents a l'edifici principal i restes de murs de defensa en dos punts. Els únics vestigis documentats en les diverses intervencions arqueològiques realitzades a la zona de l'església de Santa Maria de Tagamanent, es troben a la capçalera i la nau de tramuntana.

Història

Es documenta des de l'any 945 l'existència d'un castell, aquesta data correspon a un primer document en què es fa referència a unes vinyes i unes terres situades "in termino de castro Tagamanent", a la Vallmagna, deixades a la catedral de Vic pel prevere Nectar. Aquest document juntament amb altres dos, del 947 i 990, fan esment de la venda d'un alou per part del comte Borrell II a Audesind i ens informen de la primitiva adscripció de Tagamanent a Ausona; i com a tal als vescomtes d'Osona (Udina Martorell, 1951, pp. 413-414). Un document mal datat del 1060, esmenta que Ramon Berenguer i la seva esposa Almodis donen als vescomtes Ramon Folc i Ermessenda, la meitat de l'alou de Vallfornès; en aquest moment en que s'esmenta un espai físic real, una sala o residència, junt la seva coromina o hort i jardí pels comtes de Barcelona al Castell de Tagamanent i segurament també hi hauria una residència pels preveres. Al llarg del segle X apareix documentat junt amb altres castells d'Osona. El castell era habitat per una família de castllans, els Tagamanent, documentada des del 1082 (Català, 1969, pp.299-306). Més tard, passà als Cardona fins que al 1269, entrà a formar part del domini reial. El rei el va concedir en feu durant alguns anys, fins que al 1382 en va vendre la jurisdicció a Berenguer d'Hostalric. La propietat passà als Montbui al s. XV per casament, i més tard, als Rocabertí-Peralada. Des del XVI fou d'alta jurisdicció reial. Tingué un destacat protagonisme durant la guerra de Joan II (1462-1472) (Carreras, 1895, p.288) i el tornem a documentar prenent partit a favor de Felip V durant la Guerra de successió (1700-1714), i més tard durant la guerra del francès, quan fou escenari el 1812, de la victòria del guerriller Josep Manso sobre les tropes comandades pel general Lamarque (Canyameres, 1970, p.140). Aquest èxit significà el punt de partida de la carrera militar de Manso, arribant al càrrec de Capità General de Catalunya. Durant les excavacions realitzades al 1987 per Alvar Caixal i Mata, del Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona, no s'identificaren vestigis clars del castell, ja que l'excavació es centrà amb Santa Maria, però si que s'apuntaren estructures més antigues de difícil adscripció. A nivell jurisdiccional es parla de Tagamanent com a domini patrimonial annex al càrrec vescomtal d'Osona, documentat des del 947. Des del XI aquests vescomtes adoptaren el cognom Cardona i la seva jurisdicció comprenia tot el pla de la Calma, la Móra, la Castanya i Vallforners.

Bibliografia

CAIXAL, A. (1991). "església de Santa Maria de Tagamanent. Recerca arqueològica". Catalunya Romànica XVIII. Vallès Occidental. Vallès Oriental. Barcelona, p. 430-432. CAIXAL, A; AMIGÓ, J. (1991)

"Excavacions a l'església de Santa Maria de Tagamanent (Vallès Oriental, Barcelona)" a Actuacions en el patrimoni edificat medieval i modern (segles X al XVIII): I. La intervenció arquitectònica, II. La recerca arqueològica. Quaderns científics i tècnics, 3, Diputació de Barcelona, p. 191-196. CAIXAL, A; CASTELLANOS, A. (1993). "Església de Santa Maria de Tagamanent" a Quaderns Científics i Tècnics, 5. Servei del Patrimoni Arquitectònic Local. Diputació de Barcelona. p.363-370. Gran Geografia Comarcal de Catalunya (1984) vol. 6, p.240. PLADEVALL, A.(1988). El castell de Tagamanent. Monografies del Montseny, n°3. Amics del Montseny, Viladrau, p.61-74. PLADEVALL, A. (1991). El Montseny a l'època medieval. Dominis i jurisdiccions. p. 83-106.

